

CONSILIUL SUPERIOR AL
MAGISTRATURII
AL REPUBLICII MOLDOVA
JUDECĂTORIA CAHUL

MD-3909, or. Cahul, bul. Victoriei 8
Tel. (239) 2-46-82

ВЫСШИЙ СОВЕТ
МАГИСТРАТУРЫ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
СУД КАХУЛ

МД- 3909, гор. Кахул, бул. Виктории 8
Тел. (239) 2-46-82

Curtea Constituțională
mun. Chișinău str. A. Lăpușeanu 28

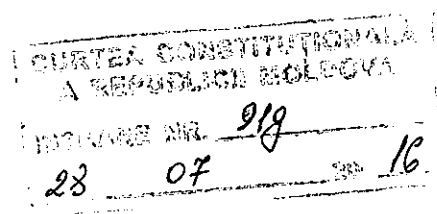
Judecătoria Cahul vă remite sesizarea depusă de lichidatorul SA „Agrocon-1” Cahul, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 161 alin.(1) și art. 162 alin.(2) Cod de executare, în cadrul examinării contestației depusă de SA „Agrocon-1” Cahul împotriva lui Turcu Boris, Naumova Olga, persoană interesată BC „Moldova Agroindbank” SA, executor judecătoresc Dușcov Valentin privind anularea Încheierii executorului judecătoresc privind încasarea cheltuielilor de executare în procedura nr. 152-76/10 din 27.03.2014.

Anexă: - sesizarea privind excepția de neconstituționalitate și plic- 19 file;
- Încheierea Judecătoriei Cahul din 19 iulie 2016- 3 file.

Judecătorul
Judecătoriei Cahul

Inga Gorlenco

Jud. J. Gorbunov
12.07.16
Muzulnuc

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

CONSILIUL SUPERIOR
AL MAGISTRATURII
JURIDICĂTORIA CARUI
INTRARE NR. *5147*
12.07.16

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume: Șeremet

2. Prenume: Vasile

3. Funcția: Lichidator al SA „Agrocon-1” Cahul

4. Adresa: str. Chișinăului 84, ap. 49, or. Cricova, mun. Chișinău, Republica Moldova, MD 2068

5. Tel: 0691-14-917

6. Numele și prenumele reprezentantului: * Racu Andrei

7. Ocupația reprezentantului: Președintele AO „Uniunea Civică pentru Drepturile Omului”

8. Adresa reprezentantului: str. Valea Crucii 2/1, ap. 135, mun. Chișinău, Republica Moldova, MD 2062

9. Tel: 0795-44-744

10. Fax: -----

11. email: racuap@mail.ru

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea Partea a II-a a Noțiței Explicative)

12. La data de 24.12.2004 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat **CODUL** Nr. 443 de executare al Republicii Moldova (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 05.11.2010, nr. 214-220, art. 704), cu modificările ulterioare. Prezenta sesizare are drept obiect de examinare normele de drept incluse în art. 161 alin (1) și art. 162 alin (2) din **CODUL** Nr. 443 de executare al Republicii Moldova.

Articolul 161 din **CODUL** Nr. 443 de executare al Republicii Moldova prevede:

Articolul 161. Persoanele care sînt în drept să conteste actele de executare

(1) Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc pot fi contestate de către părți și de alți participanți la procesul de executare, precum și de terții care consideră că prin actele de executare le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege. Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc nu pot fi contestate dacă din momentul săvîrșirii lor au trecut mai mult de 6 luni.

(2) Cererea privind contestarea actelor de executare se înaintează în instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află biroul executorului judecătoresc sau, în cazul municipiului Chișinău, în instanța de judecată în a cărei circumscripție camera teritorială a executorilor judecătorești a stabilit competența teritorială a executorului judecătoresc.

(3) Cererea prevăzută la alin.(2) nu se supune taxei de stat.

Articolul 162 din **CODUL** Nr. 443 de executare al Republicii Moldova prevede:

Articolul 162. Termenul de contestare a actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc

(1) Actul de executare întocmit de executorul judecătoresc poate fi contestat de participanții la procesul de executare în termen de 15 zile de la data săvîrșirii lui ori a refuzului de a săvîrși anumite acte, dacă legea nu prevede altfel. Terții care nu au participat la procesul de executare pot contesta actele de executare, întocmite de executorul judecătoresc, în termen de 15 zile de la data la care au aflat ori trebuie să afle despre aceste acte.

(2) Persoana poate fi repusă în termenul de contestare în condițiile Codului de procedură civilă. Persoana nu poate fi repusă în termen dacă din data emiterii sau a refuzului emiterii actului contestat au trecut mai mult de 6 luni.

Prin prevederile incluse în articolul 161 alin (1) și articolul 162 alin (2) din **CODUL** Nr. 443 din 24.12.2004 de executare al Republicii Moldova, persoanele care se consideră lezate într-un drept al său printr-un act de executare întocmit de executorul judecătoresc nu pot contesta respectivul act dacă din momentul săvîrșirii, emiterii sau a refuzului emiterii actului contestat au trecut mai mult de 6 luni.

Considerăm că articolul 161 alin (1) și articolul 162 alin (2) din **CODUL** Nr. 443 din 24.12.2004 de executare al Republicii Moldova, care prevăd că: „*Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc pot fi contestate de către părți și de alți participanți la procesul de executare, precum și de terții care consideră că prin actele de executare le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege. Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc nu pot fi contestate dacă din momentul săvîrșirii lor au trecut mai mult de 6 luni*” și respectiv „*Persoana poate fi repusă în termenul de contestare în condițiile Codului de procedură civilă. Persoana nu poate fi repusă în termen dacă din data emiterii sau a refuzului emiterii actului contestat au trecut mai mult de 6 luni*” și anume sintagmele „*Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc nu pot fi contestate dacă din momentul săvîrșirii lor au trecut mai mult de 6 luni*” și „*Persoana nu poate fi repusă în termen dacă din data*

emiterii sau a refuzului emiterii actului contestat au trecut mai mult de 6 luni" contravin articolului 1 alin (3); articolului 4; articolului 7; articolului 20; articolului 53 și articolului 54 din Constituția Republicii Moldova. Or, aceste texte de lege îngrădesc în cel mai serios mod posibilitatea persoanei, care nu a cunoscut despre faptul că executorul judecătoresc a întocmit, a emis sau a refuzat să emită acte de executare și a aflat despre aceasta deja după expirarea termenului de 6 luni din momentul întocmirii, emiterii sau a refuzului de a emite acte de executare de către executorul judecătoresc, de a se adresa direct și nemijlocit la o instanță de judecată, pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin contestarea respectivelor acte de executare, prin urmare, neavând posibilitatea legală reală de a invoca și de a proba în fața unei instanțe competente și independente ilegalitatea și netemeinicia actelor de executare cu care nu este de acord și le consideră contrare prevederilor legale.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

(A se vedea Partea a III-a a Notiței Explicative)

13. În procedura Judecătorei Cahul, judecător I. Gorlenco, se află spre examinare Contestația depusă de Șeremet Vasile, administrator al procedurii de insolvență al SA „Agrocon-1” Cahul, asupra încheierii privind încasarea cheltuielilor de executare procedura nr 152-76/10 din data de 27.03.2014, pârți Turcu Boris Harampie și Naumova Olga Grigore, intervenient principal Executorul Judecătoresc Dușcov Valentin.

În procesul examinării cauzei Executorul Judecătoresc Dușcov Valentin a făcut trimitere la prevederile articolelor 161 și 162 din CODUL Nr. 443 din 24.12.2004 de executare al Republicii Moldova și a invocat că actele de executare întocmite de executorul judecătoresc nu pot fi contestate, având în vedere că din momentul întocmirii acestora a trecut mai mult de 6 luni, iar instanța se pare că a reținut argumentele invocate.

Toate acestea necătfind la faptul că Șeremet Vasile a fost numit în calitate de administrator în anul 2015 și a contestat acțiunile executorului judecătoresc de îndată ce a aflat despre acestea, iar fostul administrator al întreprinderii a decedat în anul 2010, iar executorul judecătoresc a întreprins toate acțiunile contestate în perioada în care întreprinderea nu avea administrator desemnat, iar actele au fost semnate de însăși beneficiarii acțiunilor executorului judecătoresc.

Având în vedere că instanța de judecată urmează să aplice prevederile articolelor 161 și 162 din CODUL Nr. 443 din 24.12.2004 de executare al Republicii Moldova, iar reclamantul le consideră contrare Constituției Republicii Moldova și ținând cont de faptul că controlul constituționalității actelor normative ce urmează a fi aplicate este de competența Curții Constituționale, am formulat cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate care potrivit art. 260 alin (1) lit e) Codului de Procedură Civilă și Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 privind interpretarea art. 135 alin (1) lit b) din Constituția Republicii Moldova, obligă instanța judecătorească de a suspenda procesul și a transmite sesizarea Curții Constituționale.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

(A se vedea Partea a IV-a a Notiței Explicative)

14. În susținerea celor menționate comunicăm că potrivit art.134 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova „Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova”, iar, potrivit alin. (3) al aceluiași articol „Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat”. De-a lungul a două decenii de activitate, Curtea Constituțională a Republicii Moldova și-a îndeplinit rolul stabilit de Legea fundamentală, controlul de constituționalitate dovedindu-se un instrument jurisdicțional de protecție eficace a drepturilor și libertăților fundamentale, și, totodată, de promovare a statului de drept.

Dincolo de evidenta și inerenta evoluție a jurisprudenței Curții, determinată, printre alți factori, de problemele din ce în ce mai complexe la care trebuie să răspundă judecătorul constituțional, se pot identifica, examinând deciziile pronunțate, idei, raționamente, soluții, elemente constante care, preluate în succesiunea acestor decizii, dau coerență și stabilitate jurisprudenței Curții Constituționale, trăsături pe care le subsumăm conceptului de securitate juridică.

Considerăm că sintagmele „Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc nu pot fi contestate dacă din momentul săvârșirii lor au trecut mai mult de 6 luni”, prevăzută la articolul 161 alin (1) și „Persoana nu poate fi repusă în termen dacă din data emiterii sau a refuzului emiterii actului contestat au trecut mai mult de 6 luni” prevăzută la articolul 162 alin (2) din CODUL Nr. 443 din 24.12.2004 de executare al Republicii Moldova, încalcă cumulativ, direct sau indirect, prevederile articolului 1 alin (3); articolului 4; articolului 7; articolului 20; articolului 53; articolului 54 din Constituția Republicii Moldova, articolelor 6 și 13 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, articolului 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, articolului 14 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice.

Totodată, normele respective vin în contradicție cu unele norme concurente din legislația Republicii Moldova.

Art.1 alin (3) din Constituție, cuprins în primul titlu al acesteia, consacrat principiilor generale, caracterizează Republica Moldova ca fiind ”stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate”. Examinând modul în care conceptul de stat de drept este consacrat în diverse documente internaționale și în legislațiile statelor, Comisia de la Veneția, în Raportul adoptat în cea de-a 86-a sesiune plenară - 2011, a reținut faptul că, dincolo de diferitele definiții care I se pot da, inerente având în vedere varietatea sistemelor de drept, este unanim acceptat faptul că unul dintre elementele sale esențiale îl constituie accesul liber la justiție. În același sens este de altfel și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza *Golder împotriva Marii Britanii-1975*, par. 34 invocată în cadrul aceluiași Raport) în care s-a apreciat că se poate concepe cu greu că există stat de drept, acolo unde nu există posibilitatea de a avea acces la instanțele judecătorești.

Iată de ce considerăm că, chiar dacă Titlul I al Constituției Republicii Moldova nu reglementează expres și distinct accesul liber la justiție ca principiu fundamental, consacrarea sa este implicită și privește întreaga reglementare a Constituției, cu precădere drepturile și libertățile fundamentale, reglementate de Titlul II al acesteia. De altfel, în cadrul preocupării generale pentru protecția drepturilor omului s-a accentuat ideea că aceste drepturi trebuie consacrate și garantate juridic, inclusiv prin posibilitatea conferită titularului ca, în cazul nesocotirii sau în cazul încălcării drepturilor și libertăților sale, să ceară concursul instanțelor judecătorești.

Posibilitatea persoanei de a se adresa justiției este, prin urmare, o condiție a efectivității drepturilor și libertăților sale și privește toate aceste drepturi și libertăți.

Sub aspectul garanțiilor pe care le consacără, dispozițiile art. 20 din Constituție, cu referire la speța noastră, se corelează cu cele ale art. 6, referitoare la separația puterilor în stat, art. 7, referitoare la supremația Constituției, art. 26, referitor la dreptul la apărare, art. 53, referitor la dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, art. 114-125, referitoare la instanțele judecătorești, precum și cu art. 134-140 referitoare la Curtea Constituțională.

Examinând art. 20 din Constituție, în ansamblul normelor constituționale, se constată – astfel cum, de altfel, s-a reținut și în doctrină – că, prin generalitatea formulării sale, acesta permite accesul la justiție al oricărei persoane fizice (cetățean, străin, apatrid) sau juridice, pentru apărarea oricărui drept sau libertăți și a oricărui interes legitim, în mod concret și efectiv, în sensul ca justițiabilul să beneficieze de posibilitatea clară și concretă de a contesta un act care aduce o atingere drepturilor sale, și fără ca vreo lege să poată îngreuna acest drept.

Printr-o astfel de formulare a articolului 161 alin (1) și articolului 162 alin (2) din CODUL Nr. 443 din 24.12.2004 de executare al Republicii Moldova și în special a sintagmelor supuse controlului constituțional, Parlamentul a derivat de la obligațiunile impuse de Constituție.

Art. 20 din Constituție reprezintă blocul fondator al sistemului democratic și, în opinia noastră norma instituită în articolul 161 alin (1) și articolul 162 alin (2) din CODUL Nr. 443 din 24.12.2004 de executare al Republicii Moldova submină dreptul garantat de a ataca în instanță actele de executare întocmite de executorul judecătoresc prin îngreunarea accesului individual la instanță a persoanei care pretinde că prin acestea le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege, transformându-l în unul irealizabil, întrucât persoanele interesate pot contesta aceste acte de executare doar în interiorul unui termen de 6 luni, care începe a curge din momentul săvârșirii, emiterii sau a refuzului emiterii actului contestat, indiferent de faptul dacă persoana interesată cunoștea sau nu despre săvârșirea, emiterea sau refuzul emiterii actului contestat, astfel inexistând dreptul de a invoca în fața instanței judecătorești competente că actul contestat este emis contrar prevederilor legii materiale sau procesuale. Această situație crează anumite oportunități de abuzuri din partea executorilor judecătorești, care pot emite actul de executare și nu-l fac public timp de 6 luni, sau îl emit cu termen anterior de 6 luni, ce în ambele cazuri face ca actele executorului judecătoresc să devină incontestabile chiar dacă careva personae și nu ar fi de acord cu acestea.

Totodată, avînd în vedere exercitarea de către executorilor judecătorești a unor atribuții specifice de executare silită a documentelor executorii, actele emise de către aceștea implică producerea unor efecte juridice importante asupra persoanelor terțe, așa încît oricărei persoane participante al proces, inclusiv părților și altor participanți la procesul de executare, precum și terților care consideră că prin actele de executare le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege, urmează a le fi asigurat dreptul constituțional de a contesta situația juridică instituită prin acest act, inclusiv după scurgerea termenului de 6 luni din din momentul săvârșirii, emiterii sau a refuzului emiterii actului contestat, dacă aceștea au aflat despre respectivele acte după scurgerea termenului de 6 luni.

În același context, sînt relevante prevederile art. 4 din Constituția RM, potrivit cărora dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte, iar dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Conform art. 53 alin (1) din Constituție, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei

cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei. Prin această normă Constituţia garantează dreptul persoanei în protejarea acestuia de abuzurile autorităţilor publice. Totodată, prin impunerea unor restricţii, ce limitează temeiurile de contestare doar la termenul de 6 luni din momentul săvârşirii, emiterii sau a refuzului emiterii actului contestat, legiuitorul a limitat dreptul persoanei vătămate, căreia i-a fost încălcat un drept ce reiese din normele materiale, la o recunoaştere a dreptului pretins, punîndul în imposibilitate de a merge în instanţă pentru a-şi apăra drepturile sale.

Articolul 54 din Constituţie stabileşte expres că în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului şi cetăţeanului şi că exerciţiul drepturilor şi libertăţilor nu poate fi supus altor restrîngerii decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internaţional şi sînt necesare în interesele securităţii naţionale, integrităţii teritoriale, bunăstării economice a ţării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă şi infracţiunilor, protejării drepturilor, libertăţilor şi demnităţii altor persoane, împiedicării divulgării informaţiilor confidenţiale sau garantării autorităţii şi imparţialităţii justiţiei. Totodată Constituţia la acelaşi articol prevede expres că nu este admisă restrîngerea drepturilor proclamate în articolul 20 şi că restrîngerea trebuie să fie proporţională cu situaţia care a determinat-o şi nu poate atinge existenţa dreptului sau a libertăţii.

Prin adoptarea normelor contestate, Parlamentul a neglijat şi un şir de norme internaţionale, care conţin rigori în domeniul accesului liber la justiţie, cum ar fi stipulările art. 8 al Declaraţiei Universale a Drepturilor Omului, care conferă dreptul oricărei persoane să se adreseze în mod efectiv instanţelor judiciare competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute prin constituţie sau prin lege, art 6 şi 13 din Convenţia Europeană pentru Apararea Drepturilor omului şi a Libertăţilor Fundamentale, care conferă dreptul la un proces echitabil şi la un recurs efectiv oricărei persoane ale cărei drepturi şi libertăţi recunoscute de convenţie au fost încălcate, acordînd dreptul să se adreseze efectiv unei instanţe naţionale, chiar şi atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acţionat în exercitarea atribuţiilor lor oficiale, dar şi al art. 14 alin (1) din Pactul Internaţional cu privire la Drepturile Civile şi Politice.

Aceasta nu înseamnă, însă, că accesul liber la justiţie este un drept absolute, ci, aşa cum Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în mai multe decizii (de exemplu cauza *Golder împotriva Regatului Unit al Marii Britanii, 1975; Ashingdane împotriva Regatului Unit, 1985*) dreptul de acces la justiţie poate face obiectul unor limitări. Aceste limitări sunt implicit permise, deoarece dreptul de acces la justiţie necesită, prin însăşi natura sa, o reglementare din partea statelor, care poate să varieze în timp şi spaţiu, în funcţie de nevoile şi resursele de care dispune comunitatea. Gradul de acces permis de legislaţia naţională trebuie să fie însă suficient pentru a asigura accesul individual la instanţă, în lumina principiului supremaţiei dreptului într-o societate democratică.

Limitarea accesului la justiţie şi, prin urmare consacrarea caracterului său de a nu constitui un drept absolut, trebuie, în mod categoric, prevăzută prin lege adoptată în conformitate cu dispoziţiile constituţionale. Nu trebuie confundat caracterul limitat al dreptului de acces la justiţie, care se realizează prin instituirea unor proceduri, taxe, eventual instanţe specializate, cu îngrădirea dreptului de acces la justiţie, cum are loc şi în cazul nostru, cînd unei persoane care pretinde că i s-a încălcat un drept, ce reiese dintr-o prevedere normativă cu caracter material, îi este îngrădit accesul efectiv la o instanţă competentă şi independentă.

La fel de important este practica CEDO (Cauza Crisan c. Romania, HOTĂRÂREA din 27 mai 2003, alin 24-25), or, Curtea statuează că fiind vorba de decizii cu privire la drepturi și obligații cu caracter civil, articolul 6 alineatul 1 din Convenție dispune ca deciziile luate de autorități administrative care nu îndeplinesc cerințele acestei dispoziții să fie supuse controlului ulterior al unui organ judecătoresc cu depline competențe (conform hotărârii în cauza Ortenberg împotriva Austriei, din 25 noiembrie 1994, seria A nr. 295 - B, p. 49 - 50, alin. 31; hotărârii în cauza Stallinger și Kuso împotriva Austriei, din 23 aprilie 1997, Culegere de hotărâri și decizii 1997 - II, p. 679 - 680, alin. 51). Din acestea rezultă că, pentru ca cerințele impuse de art. 6 alin. 1 din Convenție să fie îndeplinite, persoana interesată trebuie să supună deciziile luate de autoritatea administrativă în cauză controlului ulterior al unui organ judecătoresc cu depline competențe.

În contextul celor menționate mai sus reiese că:

- Accesul liber la justiție presupune posibilitatea oricărei persoane de a se adresa direct și nemijlocit la o instanță de judecată, pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime.
- La fel accesul liber la justiție este compatibil cu reglementarea unor proceduri administrative sau administrativ-jurisdicționale, cu condiția ca hotărârea organului de jurisdicție administrativă sau asimilată acestuia să fie supusă controlului judecătoresc al instanței de contencios administrativ sau al altei instanțe competente, potrivit legii. În continuarea acestei idei menționăm că este de competența exclusivă a legiuitorului instituirea unor asemenea proceduri destinate, în general, să asigure soluționarea mai rapidă a unor categorii de litigii, descongestionarea instanțelor judecătorești de cauzele ce pot fi rezolvate pe aceasta cale, evitarea cheltuielilor de judecată, procedura administrativ-jurisdicțională constituind o măsură de protecție care, însă, nu poate avea ca scop limitarea accesului la justiție.
- Accesul liber la justiție este compatibil cu reglementarea unor proceduri speciale, pentru situații deosebite, cu condiția asigurării posibilității neîngrădite a tuturor celor interesați de a utiliza aceste proceduri, în formele și modalitățile prevăzute de lege, precum și a asigurării caracterului efectiv al acestui drept. Este de competența exclusivă a legiuitorului instituirea regulilor de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești, soluție care rezultă în mod categoric din dispozițiile art.115 alin.(4) din Constituție, potrivit cărora "*Organizarea instanțelor judecătorești, competența acestora și procedura de judecată sînt stabilite prin lege organică*" și ale art.119 potrivit cărora "*Împotriva hotărîrilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii*". Astfel fiind, "*legiuitorul poate institui, în considerarea unor situații deosebite,reguli speciale de procedură, ca și modalitățile de exercitare a drepturilor procedural, principiul liberului acces la justiție presupunând posibilitatea neîngrădită a tuturor celor interesați de a utiliza aceste proceduri, în formele și în modalitățile instituite de lege, nici o lege neputînd exclude de la exercițiul drepturilor procesuale astfel instituite vreo categorie sau grup social*".

Dintre procedurile speciale, instituite de legiuitor, pot fi menționate: a) căi de atac, b) termene procedurale, c) obligații procedurale și condiții de formă, d) caracterul oneros al prestațiilor judecătorești ș.a., însă aceste proceduri speciale instituite de legiuitor urmează să întrunească condiția asigurării posibilității neîngrădite atuturor celor interesați de a utiliza aceste proceduri, în formele și modalitățile prevăzute de lege, precum și a

asigurării caracterului efectiv al dreptului individual al fiecărei persoane interesate de acces la justiție.

- În instituirea regulilor de acces la justiție, legiuitorul trebuie să respecte principiile accesibilității și previzibilității legii. Aceasta înseamnă că principiul accesului liber la justiție implică, între altele, adoptarea de către legiuitor a unor reguli de procedură clare, în care să se prescrie cu precizie condițiile și termenele în care justițiabilii își pot exercita drepturile lor procesuale, inclusiv cele referitoare la căile de atac împotriva hotărârilor pronunțate de instanțele de judecată.

Proclamat în articolul 20 din Constituția Republicii Moldova, dreptul de acces liber la justiție este un drept de o importanță considerabilă, este un drept fundamental, „idealul de justiție adevărată, făcută cu respectarea drepturilor omului”. Acest drept este în același timp o garanție a exercitării celorlalte drepturi prevăzute în Constituție, iar garantarea acestui drept este cosubstanțială cu însuși spiritul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (art.6 al CEDO).

În concluzia celor expuse, dar și cu referire la speța noastră, menționăm că sintagmele *„Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc nu pot fi contestate dacă din momentul săvârșirii lor au trecut mai mult de 6 luni”*, prevăzută la articolul 161 alin (1) și *„Persoana nu poate fi repusă în termen dacă din data emiterii sau a refuzului emiterii actului contestat au trecut mai mult de 6 luni”* prevăzută la articolul 162 alin (2) din CODUL Nr. 443 din 24.12.2004 de executare al Republicii Moldova, îngădesc posibilitatea persoanei cointerestate, care nu a cunoscut despre faptul întocmirii, emiterii sau a refuzului emiterii actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc, timp de 6 luni, de a se adresa direct și nemijlocit la o instanță de judecată, pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin contestarea acestor acte, ceea ce constituie o condiție a efectivității dreptului său de acces la justiție în spiritul art. 20 din Constituție, ca principiu fundamental al statului de drept și democratic. O altfel de abordare constituie o încălcare flagrantă a prevederilor Constituționale ale RM, dar și a prevederilor unor acte internaționale în domeniul drepturilor omului, a recomandărilor Comisiei de la Veneția, dar și a practicii CrEDO în materia abordată.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

(A se vedea capitolul V al Notîei Explicative)

15. În temeiul celor expuse, în baza articolului 135 aliniatul (1) litera a) din Constituția Republicii Moldova, articolului 4 aliniatul (1) litera a) din LEGEA cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 aliniatul (1) litera a) din Codul jurisdicției constituționale,

SOLICITĂM ÎNALȚII CURȚI:

1. Controlul constituționalității sintagmei „Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc nu pot fi contestate dacă din momentul săvîrșirii lor au trecut mai mult de 6 luni” cuprinsă în articolul 161 alin (1) din CODUL Nr. 443 din 24.12.2004 de executare al Republicii Moldova cu declararea acesteia drept neconstituțională.
2. Controlul constituționalității sintagmei „Persoana nu poate fi repusă în termen dacă din data emiterii sau a refuzului emiterii actului contestat au trecut mai mult de 6 luni” cuprinsă în articolul 162 alin (2) din CODUL Nr. 443 din 24.12.2004 de executare al Republicii Moldova cu declararea acesteia drept neconstituțională.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea capitolul VI din Notița Explicativă)

16.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17. Cererea (referința) Executorului judecătoresc Dușcov Valentin depusă la Judecătoria Cahul, judecător I. Gorlenco

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

(A se vedea capitolul VIII al Notîei Explicative)

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: Municipiul Chișinău

Data: 07 iulie 2016

[Handwritten signature]

(Semnatura autorului sesizării sau a reprezentantului)

MINISTERUL JUSTIȚIEI al REPUBLICII MOLDOVA
Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești
BIROUL EXECUTORULUI JUDECĂTORESC
DUȘCOV VALENTIN

or. Cahul, str. M. Eminescu, 24a, et. 2, bir. 12
program: luni-vineri: 8.00-12.00; 13.00-17.00, ore de primire: luni-vineri: 8.00-10.00
c/f 9385347; cont 225144850 în BC Moldindconbank SA fil. Cahul, c/b MOLDMD2X348
tel. (0299) 9-38-47; mob. 079654443; 68401152; e-mail. executorduscov@gmail.com

Judecătoria Cahul
judecător I. Gorlenco

CERERE

Rog ca contestația depusă de administratorul autorizat al SA Agrocon 1 Cahul să fie respinsă ca tardivă, deoarece conform prevederilor art. 162 Cod de executare RM:

(1) Actul de executare întocmit de executorul judecătoresc poate fi contestat de participanții la procesul de executare în termen de 15 zile de la data săvârșirii lui ori a refuzului de a săvârși anumite acte, dacă legea nu prevede altfel. Terții care nu au participat la procesul de executare pot contesta actele de executare, întocmite de executorul judecătoresc, în termen de 15 zile de la data la care au aflat ori trebuie să afle despre aceste acte.

(2) Persoana poate fi repusă în termenul de contestare în condițiile Codului de procedură civilă. Persoana nu poate fi repusă în termen dacă din data emiterii sau a refuzului emiterii actului contestat au trecut mai mult de 6 luni.

Executor judecătoresc:

Dușcov Valentin

ÎNCHEIERE

19 iulie 2016

or. Cahul

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecător Inga Gorlenco

Grefier Ina Deniță

Cu participarea executorului judecătoresc Vladislav Constantiniuc

În lipsa lichidatorului SA „Agrocon-1” Cahul, Șeremet Vasile, legal citat, dar care a solicitat examinarea cauzei în lipsă

Persoană interesată BC „Moldova Agroindbank” SA, legal citată

examinând în ședință publică cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, în contestația depusă de SA „Agrocon-1” Cahul împotriva lui Turcu Boris, Naumova Olga, persoană interesată BC „Moldova Agroindbank” SA, executor judecătoresc Dușcov Valentin privind anularea Încheierii executorului judecătoresc privind încasarea cheltuielilor de executare în procedura nr. 152-76/10 din 27.03.2014,

c o n s t a t ă :

Pe rol la Judecătoria Cahul se află contestația depusă de SA „Agrocon-1” Cahul împotriva lui Turcu Boris, Naumova Olga, persoană interesată BC „Moldova Agroindbank” SA, executor judecătoresc Dușcov Valentin privind anularea Încheierii executorului judecătoresc privind încasarea cheltuielilor de executare în procedura nr. 152-76/10 din 27.03.2014.

La data de 17.05.2016, prin intermediul secției de evidență și documentare procesuală a instanței de judecată lichidatorul SA „Agrocon-1” Cahul, Șeremet Vasile, a depus cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate pentru controlul constituționalității prevederilor art. 161 alin.(1) și art. 162 alin.(2) Cod de executare, întru verificarea constituționalității acestor norme.

Își întemeiază cererea reieșind din explicațiile executorului judecătoresc care a menționat în explicații că contestația urmează a fi respinsă ca fiind depusă tardiv, contrar prevederilor 161 alin.(1) și art. 162 alin.(2) Cod de executare.

În ședința de judecată lichidatorul SA „Agrocon-1” Cahul, Șeremet Vasile, nu s-a prezentat, însă prin intermediul cererii, parvenite prin fax, a solicitat examinarea acțiunii în lipsa sa, cu remiterea copiei de pe încheiere la adresa de domiciliu.

Executorul judecătoresc Vladislav Constantiniuc a solicitat respingerea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, ca fiind neîntemeiată.

Turcu Boris, Naumova Olga și reprezentantul persoanei interesate BC „Moldova Agroindbank” SA, în ședința de judecată nu s-au prezentat.

Audiind opinia executorului judecătoresc Vladislav Constantiniuc, examinând materialele cauzei, instanța de judecată consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și de a

24

remite Curții Constituționale sesizarea depusă de lichidatorul SA „Agrocon-1” Cahul, Șeremet Vasile, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (3) Cod de procedură civilă, din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și pînă la adoptarea hotărîrii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărîrii pronunțate se suspendă.

Conform Hotărîrii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

Înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Drept urmare a celor justificate, ținând cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, excepția a fost ridicată de către lichidatorul SA „Agrocon-1” Cahul, Șeremet Vasile, partea în proces, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea depusă de lichidatorul SA „Agrocon-1” Cahul, Șeremet Vasile.

În conformitate cu art. 260 alin. (1) lit. e) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul ridicării excepției de neconstituționalitate.

În conformitate cu art. art. 12¹, 260, 263 CPC, instanța de judecată,

d i s p u n e :

A ridica excepția de neconstituționalitate depusă de lichidatorul SA „Agrocon-1” Cahul, Șeremet Vasile, pentru controlul constituționalității art. 161 alin.(1) și art. 162 alin.(2) Cod de executare.

A remite după competență Curții Constituționale sesizarea depusă de lichidatorul SA „Agrocon-1” Cahul, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în contestația depusă de SA „Agrocon-1” Cahul împotriva lui Turcu Boris, Naumova Olga, persoană interesată BC „Moldova Agroindbank” SA, executor judecătoresc Dușcov Valentin privind anularea Încheierii

executorului judecătoresc privind încasarea cheltuielilor de executare în procedura nr. 152-76/10 din 27.03.2014.

Procesul intentat în baza contestației depusă de SA „Agrocon-1” Cahul împotriva lui Turcu Boris, Naumova Olga, persoană interesată BC „ Moldova Agroindbank” SA, executor judecătoresc Dușcov Valentin privind anularea Încheierii executorului judecătoresc privind încasarea cheltuielilor de executare în procedura nr. 152-76/10 din 27.03.2014, se suspendă.

Încheierea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Cahul, atât cât durează suspendarea procesului, prin intermediul Judecătoriei Cahul.

Președinte de ședință,
Judecător

Inga Gorlenco